

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice št. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:

za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 206.

V Ljubljani v torek, 4. novembra 1884.

Tečaj I.

Turek nagaja!

So nekatere države v Evropi, o katerih prav za prav ne znamo, v čem da obstoji njih *raison d'être*, pravica njihovega obstanka. Med nje spada v prvi vrsti nekdanja tako mogočna Turčija. Izginila je njena vojaška sila, pred katero so svoje dni trepetali naši pradedje, samostojnega kulturnega gibanja ne nahajamo na njenem ozemlju, državna oblika ostala je barbarična, kakor pri divjih narodih zanemarenih svetov, s kratka, Turčija je eratična skala v našem planu! Take države, katere v nobenem oziru ne spolnjujejo svoje etične naloge, vzdržujejo se nekoliko časa še vsled tega, ker jim pravokrepne pogodbe zavarujejo obstanek, ker se vsaka velesila boji, uničiti te pogodbe, varuhe državnega prava.

Kedo bode zanikal, da se v prvi vrsti Turčija naslanja na tako papirnato podlago? Od tod pa izvira, da mora baš ona pred vsemi drugimi državami vestno spolnovati dolžnosti, katere ji nalagajo pogodbe. In posebno ji mora ugajati taka dolžnost, ako je namenjena dobrovoljnemu sosedu, kateri je uže pri tisočih prilikah dokazal, da želi — proti svojemu lastnemu interesu morda — ohranitev zastarelega državnega poslopja pri onemoglem sosedu. Kolikokrat je Avstrija obelodanila svoje simpatije do turškega gospodarstva, dasi je lastna korist čisto drugačno pot odkazala avstrijskemu orlu? Posebno Metternich je bil uverjen, da je neskrajšana turška vlada bil bistveni pogoj evropskemu ravnotežju, in ako bi bili premeteni državnik uže 25 let počiva v hladni gomili, nazori njegovi so v tem oziru deloma še merodajni do današnjega dne. Ali navzlic vsem sprejetim dobrotam je Turčija nam z nova dokazala, da neolikani narodi prave hvaležnosti ne poznajo.

Turek namreč kljubuje v zadevi, ki je za naše trgovinske in obrtne razmere silne važnosti. Berolinski kongres je bil določil pred osmimi leti, da se imajo na balkanskem polu-

otoku dozidati one železnice, katere vežejo pristanišča v Solunu in Carigradu s središči zapadnega kulturnega življenja. V ta namen dobila je tako zvana *Conférence à quatre*, t. j. shod pooblaščenecv štirih sosednih držav, v tem slučaju Avstrije, Srbije, bolgarske kneževine in Turčije, nalog, dogotoviti pravokrepno pogodbo. Uže je minulo leto, odkar se je sklenila ta pogodba; ž njo zavezale so se vse tri balkanske države, do 23. oktobra 1884 osigurati zgradbo dotičnih prog.

Ostali dve državi sta storili svojo dolžnost v polni meri. Nedavno je Srbija otvorila železnično črto, katera veže Beli Grad z Nišem; tudi črta iz Niša do Vranje in Pirota se bode zidala o pravem času, o tem ni dvojiti. Bolgarska kneževina je tudi uže dokazala svojo pripravnost, dovršiti progo med Pirotom in Belovo. Le nekoliko resnih naporov s turške strani, in obala egejskega morja in Bospora bi bila neposredno po železnici zvezana z Dunajem in drugimi osredji kulturnega sveta.

Toda Turek je zanikern, indolenten, nagajiv in sila počasen, in tako je potekel obrok, ne da bi sultanova vlada se količjak zmenila za svoje svečano sklenene dolžnosti. Videti je, da se šali z nami; sedaj hoče celó sekvestrovati, pod ključ dati črte one avstrijske železnične družbe, katera bi baje jedina bila v stanu, vspešno lotiti se tega podjetja in dovršiti turško železnično omrežje.

Da naša monarhija ne bode mogla rok križem držati ter apatično čakati, dokler se zljubi turškemu sultanu, ustreči jasni in veljavni mednarodni pogodbi, o tem nikakor ne dvojimo. Avstrija je navezana na iztok, najmočnejši njenih veletokov, silna Dunava, ji kaže pot, trgovini avstrijski je posredovati zlasti med balkanskimi pokrajinami ter osrednjo in zapadno Evropo, obrtnija naša pa se more razvijati le tedaj, ako si pridobi naravna tržišča svoja v orijentu. Nemci in Francozi ne potrebujejo naših industrijskih proiz-

vodov, proti zahodu je pot zaprta izdelkom naših tovarn, tembolj moramo skušati, da se vsaj v gospodarstvenem oziru razprostiramo proti jugovzhodu. Ali da si najbližnji sosedje Turčije, niti tekmovali ne moremo po turških bazarih z angleškim in francoskim trgovcem. Po celem Turškem prodaja in kupuje se angleško sukno, angleško železje; našo sladkorno obrtnijo tare nevarna kriza, blago nima nobene cene, ker kupca ni z inozemstva, toda pred našim nosom, takoj na južnem obrežji dunavskega napravljajo francoski tovarnar velikanska skladišča ter s svojim sladkorjem preskrbuje orijentalni svet. In vse to radi tega, ker avstrijske železnice niso zvezane s turškimi, ker komunikacije ni, brez katere mora propasti vsaka trgovina in obrtnost!

Avstrijski kabinet je vsled jalovih izgovorov visoke porte odposlal uže dve izjavi, iz katerih se bode Turčija baje prepričala, da se ne damo več za nos voditi, da bode tudi avstrijske potrpežljivosti skoro konec. Imenitna zadeva se bode sigurno uže te dni razpravljala v delegacijah, in jednoglasno bodo delegacije pritrdile vsakemu energičnemu postopanju, s katerim se imajo varovati priznane mednarodne pogodbe. Upirajoč se na podporo obeh državnih polovic, v prijateljskem soglasju z Rusijo in Nemčijo, ter s krščanskimi državami balkanskega poluotoka bode grof Kálnoky tudi nagajive turške diplomate prisilil, da držé svojo besedo, da spolnijo svoje dolžnosti!

Jedno dobro posledico pa utegne turška trdovratnost vender le imeti! Kolikokrat se je poudarjalo zlasti od širokoustnega glasila turškega poslanstva na Dunaji, od „N. fr. Presse“, da je Turčin uzor dobrega sosedu, dočim se je vsega slabega nadejati od uboge krščanske raje. In glej! obe krščanski državi, kraljestvo srbsko in kneževina bolgarska, napredujete veselo ter vestno spolnjevati svoje obljube, le — Turek nagaja! Ta neovrtni faktum odprl bode oči tudi zaslepljenim privržencem zastarele doktrine, in Metternichovo načelo o

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

— Trpeti . . . trpeti . . . drugega mi ne ostane! (Tu se udari s pestjo na prsi.) Trpi, stari služnik, trpi! Zvesto si služil cesarja, za pravico . . . in brez graj . . . da! Nisi se vzdal potu in krvi, in zdaj glej, kam si zagazil! Da bi se bilo to zgodilo v polku — in bi jaz smel ukazavati — nadaljuje po kratkem molčanju ter krčevito sesa svojo višnjevo cév, jaz bi ga . . . jaz bi mu jih dal nabiti trikrat po pet in dvajset . . . to je, dokler bi ne izdihnil.

Žitkov vzame pipo iz ust in vpre svoj pogled v daljavo, kakor bi se hotel v duši navžiti tega prizora, ki ga je ravnokar naslikal.

Suvenir priteče k nama in začne dražiti majorja. Jaz odidem od njiju — in sklenem, naj velja kar hoče, poiskati Martina Petro-

viča in ga sè svojimi očmi zreti . . . Moja otroška radovednost se je bila strašno vzbudila.

XVIII.

Drugega dne odpravim se zopet s puško in psom, ali brez Prokofija, v Jeskovski gozd. Dan je bil čudovito lep: jaz mislim, da zunaj Rusije v septembru nikjer ni takih dni. Tišina je bila taka, da se je moglo na sto korakov slišati, kako je poskakovala veverica po suhem listju, kako je odkrhnena vejica sprva slabo zašumela ob drugih vejicah in pala naposled v mehko travo — pala za večno; tam se več ne zgane, dokler ne segnijo. Vzduh, ne topel, ne mrzel, ali poln vonjav in nekoliko okisel, prijetno boža oči in lica; kakor žida tenka, dolga pajčevina, z belim klopcom na sredi, zazibala se je polagoma, prilepnila se k pušni cevi in zopet naravnost stegnila v zraku — kar je znamenje stanovitnega, toplega vremena! Soluce je sicer sijalo, ali tako krotko, kakor mesec. Ključač dobilo se je zadosti mnogo; ali na nje jaz nisem posebno pazil; znal sem, da sega ta goščava skoro do samega selišča Harlovljega, prav do plota o njegovem vrtu — in pomikal sem v to

stran — dasi si nisem mogel misliti, kako naj bi došel na selišče samo; da, celo dvojil sem o tem, ali sploh smem tja priti, ko se je mati moja tako razjezila na nove posestnike.

Živahni človeški glasovi udarjajo mi iz bližine na uho. Jaz začnem poslušati . . . Nekdo gre po gozdu . . . naravnost proti meni.

— Tako bi bil imel tudi to povedati — zasliši se ženski glas.

— Pomagaj si! povzame drug glas, — glas moški. Ali se more vse na enkrat?

Glasa sta mi bila znana. Modra ženska obleka švigne skozi ogoljeno leščevje: poleg nje prikaže se črna suknja. Še eno trenotje in na jasnem, pet korakov pred menoj — stojita Sljotkin in Evlampija.

Oba osupneta. Evlampija takoj odstopi nazaj v grmovje. Sljotkin nekoliko postane in pristopi potem k meni; na njegovem obrazu ni bilo zapaziti ni sledu tistega robskega ponižanja, s katerim se je pred štirimi meseci razhajal po dvoru harlovskega doma in drgal mojemu konju verigo pod vratom; ali tudi tiste drzovite kljubovalnosti nisem mogel zagledati na njem, tiste kljubovalnosti, s katero me je vče-

absolutni potrebi turškega gospodarstva kmalu ne bode več vplivalo na javno mnenje naše države!

Metuzalemske studije.

(Konec.)

Ako se namreč *der Alte vom Berge* spotika ob diferenco 4642 gld. 20 $\frac{1}{2}$ kr., obstoječo med trditvijo „Ljubljanskega Lista“ in svojim računom, dokazal je s tem le svojo običajno nebriznost za vsako stvar, katera zahteva mrvico resnega preudarka. Proračun deželnega in normalno-šolskega zaklada sta sibijski tajnosti našemu časnikarskemu doyenu! Sicer bi tudi „Slov. Narod“ moral znati, da se priklada deželnega zaklada ni povišala za 5 %, zgolj vsled nepokritega nedostatka normalno-šolskega fonda. Poslušajmo številke! Deželni zaklad je prevzel na svoj račun šolski deficit, kateri znaša po odobrenem proračunu za l. 1885 svoto 89541 gld. Od tega zneska je odtegniti preliminarni dohodek deželne priklade na žgane pijače s 30 000 gld., ostaja tedaj okroglo 60 000 gld. Za to potrebščino in njeno zaklado pa zadostuje 4 % priklada na vse direktne davke s prikladami vred, v tem zmislu stavi je poročevalec normalno-šolskega zaklada svoje nasvete v narodnem klubu in finančnem odseku, in priklada za deželni zaklad zvišala se je za 5 %, tedaj na 21 %, ne zaradi šolskih troškov, temveč zaradi rastočih potrebščin deželnega fonda samega. Razložek jednega odstotka pri deželni prikladi pak znaša po že navedenih merodajnih izkazih finančne direkcije za Ljubljano 4147 gld. Ako tedaj temu zvišku, katerega niso provzročili zgolj šolski troški, prištevamo onih 1055 gld., za katere se je računski departement „Narodne Tiskarne“ pri sedanjih šolskih prikladah bil „zmotil“, dobili bomo 5200 gld., tedaj skoro ravno ono svoto, za voljo katere je „Slov. Narod“ zagnal tako ljuti, častitljivi svoji starosti po vsem nepriemni krik. In tedaj je bil prof. Šuklje po vsem pravu trdil, ko je s poročevalčevega odra deželne zbornice in v časnikarski polemiki pomnožitev ljubljanskega davka vsled novega zakona izračunal s 15 000 gld.!

Doslej je bilo vendar še mogoče, razgovarjati se stvarno z veteranom slovenskega časopisja. Ali kar je kasneje na kupe znosil, da bi impozantno znožje postavil drznemu svojem umovanju, je tako izvirno, tako ingeniozno, da v istini živo obžalujemo, da se takemu veleumu v finančni védi še ni ponudila nobena izpraznjena stolica na enem ali drugem velikem vseučilišču. Njemu ne zadostuje, da se bo z novim zakonom davek pri hišni najemari po njegovem računu zvišal za 10 261 gld. 93 kr., sam daje navod hišnim gospodarjem, naj povišajo najemarino vsaj za

raj njegov obraz tako osupnil, ko se je prikazal iz materinega kabineta. Ta obraz bil je kakor poprej bel in lep; samo nekoliko trdnješi in širočji se je zdel.

— Kaj, ali ste mnogo kljunač zadeli? vpraša me, ko je smehljalje svojo šapko privzdignil in z roko podrgnil po svojih črnih kodrih. — Tukaj lovite v našem gozdu. . . . Veseli nas to? Mi vam ne branimo . . . nasprotno!

— Danes še nisem ničesar ubil, odgovorim mu takoj na njegovo prvo vprašanje — in iz vašega gozda hočem se takoj spraviti.

Sljotkin naglo dene šapko na svojo glavo. — Ali prosim, zakaj? Mi vas ne odganjamo — da, še celo radi. . . . Tadi Evlampija Martinovna vam isto zagotovi. Evlampija Martinovna, prosim, pridite sem. Kam pa ste se skrili?

Glava Evlampijina se pokaže izza grmovja — ali ona ne pride k nama. V zadnjem času je bila še lepša postala — in zdelo se je, kakor bi bila še nekoliko bolj vzrasla in okrepila se.

— Jaz vam moram celó povedati, nadaljuje Sljotkin, — da me jako veseli, ker

malenkost 20 000 gld. na leto, in od te dosihmal le fiktivne svote pobira on lastnoročno večji davčni znesek 9995 gld. 75 kr.!! Strmeč se klanjamo njegovi razboritosti, svetega straha polni se komaj na dan upamo s ponižnim vprašanjem, mora li postavodajalec odgovornost prevzeti tudi za vsak nepošten dobiček, katerega si grabežljivi posamezniki po navodu „Slov. Naroda“ privoščijo pri taki priliki? Ali je zakon kriv, če se zlorabi položaj, kojega je on uredil? In kedo se bode še drznil predlagati davke in priklade, ako mu premeteni kritiki takoj dokazujejo, da bode finančna izguba takoj trikrat toliko znašala, nego je sam nasvetoval?!

Toda, nova kuga, aritmetični paroksizem drži siromaka Metuzalema ter ga neče spustiti tako dober kup. Da bi namreč tem izdatneje pobil sovražnega protivnika, nesrečnega „Benjamina“, privlači tudi ves donesek južne železnice s 14 847 gld. 56 kr., ter ga *sans phrase* uvrsti v bojevitost krdela svojih števil. Vsak drugi bi se dvakrat bil premislil, tako samovoljno gospodariti z dohodki, ki so vendar deželna — a ne ljubljanska lastnina, zlasti bi to morali pričakovati od časnikarskega glasila, namenjenega vsemu narodu — le stari-kavemu „Slov. Narodu“ ugaja tudi tako sredstvo za svojo fiktivno bilanco, kajti sicer bi mu absolutno nemogoče bilo, izračunati za glavno mesto pro 1885 pomnožitev davčnega bremena v znesku 40 574 gld. 66 $\frac{1}{2}$ kr. Take ogromne, dasi čisto izmišljene številke imponujejo nerazsodnemu čitatelju, in videti je, da je glasilo „Narodne Tiskarne“ pod sedanjim svojim urednikom pisano zlasti za take kroge.

Spanje, trdijo zdravniki, je najboljšo zdravilo za oslabele hirajoče truplo. Rad bi se ga tedaj privoščil in naš ubogi Metuzalem, toda nesrečna skrb za priklado na žgane pijače mu mirnega spanca ne dopušča. Kaj bode potem, — povprašuje nervozni starček — če je ne privolijo ali če se v praksi ne obnese, baje tako ne, kakor zlobni jeziki to trdijo o vžitninskem zakupu v Ljubljani? Pomiri se, dragi, tvoji patroni ne bodo imeli nobenega posla v tem oziru, in ker se je slična priklada nedavno dovolila i drugim deželam, ker noben fiskaličen interes ni oškodovan po tem nikakor ne previsokem davku, ker se tudi poraba spirita vsled nove priklade, žalibog, ne bode znižala, ni nobenega povoda, dvojiti o Najvišji sankciji in ob ugodnem finančnem efektu nove, od deželnega zbora sklenene priklade.

Najstarejši, a radi tega še nikakor ne najpametnejši slovenski dnevnik — stoj! Nadaljevati smo mislili svoj uljudni razgovor, a sivostaremu poslušalcu bilo je preveč za enkrat. Ni sicer še tako silno star, a nekateri lahko-mišljenci zgodaj potratijo svoje življenjske sile in bitjem nižje vrste sploh ni prisojena dolga starostna doba. Bojimo se, prav resno se bojimo, da bodo kmalu zbrani vsi homeopati in

sem se „srečal“ z vami. Vi ste sicer še mladi — ali vaš razum je uže po polnem razvit. Vaša mati se je izvolila včeraj razjeziti ná-me — in ni hotela od mene slišati nobenega opravičevanja — ali povem vam, kakor bi povedal Bogu: jaz nisem v ničemur kriv. Z Martinom Petrovičem ni mogoče drugače ravnati, postal je po polnem otročji. Pomislite, da mu ne moremo vsega izpolniti, kar mu pade v glavo. Spoštujemo pa ga tako, kakor treba! Le prašajte Evlampijo Martinovno!

Evlampija se ne zgane; navadno prezirno smehljanje se ji je zibalo na ustniah — in njene oči so neprijazno gledale.

— Ali zakaj ste, Vladimir Vasiljevič, prodali Martinu Petroviču njegovega konja? (Meni je posebno silil v glavo ta konj, kateremu je zdaj ukazaval navaden kmet.)

— Zakaj smo njegovega konja prodali? Prosim vas — komu je pa koristil? Samo senó je jel zastonj. Kmetu vsaj pomaga orati. In če pade Martinu Petroviču na misel, da bi se kam peljal — naj nas le poprašaj! Ne bomo mu odrekli voza. Srčno radi mu damo konja, kader ni ravno dela!

(Dalje prihodnjič.)

aleopati čestivredne radikalne stranke v bolnikovi sobici na Kongresnem trgu. Tipali mu bodo žilo, pomenljivo majali z modrimi glavami, a naposled bodo vender obupali, češ, s starčkom ne bode nič, uničila ga bode ostarelost, *marasmus senilis*! In za krsto korakal bode otožnega srca nekdanji njegov ljubljeneč, ljubljanski Benjamin!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Bohemia“ poroča, da je štedilna komisija uže končala svoje delo ter uže predložila poročilo neposredno cesarju. Reforme da so dvoje vrste, take, katere bode mogla vlada same izvesti, in take, katere bode potrebovale parlamentnega potrdila.

Delegacije imajo danes zopet sejo. Razprava vršila se bode o proračunu skupnega finančnega ministerstva, o carini in o računskem prigledu. Razprava o proračunu ministerstva za vnanje zadeve, pri kateri bode grof Kálnoky pojasnjeval vnanje razmere cesarstva ter se izrekel o vnanji politiki, se bode najbrže prihodnjo sredo ali četrtek vršila. Ta teden imeli bodo posamni oddelki svoje seje.

„N. fr. Pr.“ poroča, da se bode državni zbor takoj pričel, ko preneha zasedanje delegacij. Gradivo, s katerim se bode imel baviti državni zbor, bode baje ogromno.

Tu je dežele.

Listi iz Nemčije donajajo dolge članke o ravnokar izvršenih volitvah v državni zbor ter z raznega stališča pojasnjujejo ta čuden, nepričakovan izid volitev ter ocenjujejo naraščanje in širjenje social-demokratov. Tako na pr. piše „Post“ o razširjanju social-demokratov; „Sicer nam ne nepričakovana prikazen sili nas, da se energično izvedó gospodarske in socialne reforme s tem, da se pomnoži in zboljša stanje delavca ter da se odstranijo posledice, katere nastanejo vsled nesposobnosti za delo. Naopak pa izreka uničujočo sodbo o nazorih, katere levičarski liberalci oznanjajo.“

Francoska poslanska zbornica se je prošlo sredo prvipot posvetavala o reformi gledé blagajnic za oskrb starih. Nastavila se je največja svota pokojnine na 1200 frankov. — Admiral Courbet ne pošilja domov posebno važnih poročil o Formozi. General Brière pa zatrjuje, da je v Delti mir. Vojni minister Campeon še vedno hoče, naj se Brière v Delti samo brani. Ferry še vedno misli, da se bode razmerje s Kitajsko poravnalo.

Dopisi.

Od sv. Ane na Mali Gori, 1. novembra. (Izv. dop.) Za dolgo je bil utihnil mežnar od sv. Ane, dokaj časa ni dal od sebe glasú. Hribovec, nagajivi podlistkar, bil se je začel uže bati, da je ubozega mežnarja kolera pobrala, a pogumni strelec izpod sv. Ane poskakoval je veselja, da mu je s svojim „čičifajem“ za večno vpihal luč življenja, kar je tudi z glasnim hreščanjem oznanjeval svetu. Prvega bo-jazen bila je neutemeljena, veselje in poskakovanje zadnjega prerano. Ves čas svojega molčanja je bil mežnar pri dobrem zdravju, in sikanje iz trhlega lesá izrezljanih „čičifajev“ mu ni prizadejalo nikakega strahu. A človek nima samo tega dela, da se pregovarja, so še druga opravila, s kojimi se ima človek baviti, zlasti zdaj v jeseni, ko je treba domov spravljati, kar smo s težkim trudom izvabili naročju matere zemlje.

Mežnar od sv. Ane ni tak gospod, kakor strelec izpod sv. Ane, ki nima drugega dela, kakor da se sprehaja po gladkem tlaku ribniškega trga ter nosi po konci modro svojo glavo, in če je truden, se pa vseh ter piše, kar mu diktirajo drugi, a povrh dobi še svoj goldinarček na dan. Mežnar od sv. Ane nima tako lahkega življenja. Po Mali Gori spre-

hajati se, ni tako lahko, človek se v enomer spotika ob kamenje, in če se potem vsede, da bi kaj pisal, nima zopet nikogar, da bi mu narekoval, ampak napenjati mora svoje misli, in to zastonj. Vsled tega strelcu izpod sv. Ane tudi zameriti ni, če se čuti in če se s takim zaničevanjem obrača proti ubogemu mežnarju. No ta si je pa tudi svest svojega revnega položaja in z obudovanjem in s zavidom zrè na veljavno kapaciteto svojega nasprotnika, in sicer tim bolj, ker ta, kakor sam rad poudarja, še nikdar ni pri kaki skušnji padel, ali, kar je še več, ker niti nikdar priložnosti ni imel pasti, a ubogemu mežnarju se je to uže večkrat primerilo, čeravno ima tako slab spomin, da se res ne vé več spomniti, kdaj da se je to zadnjič zgodilo.

Respekt ima tedaj mežnar pred osebo strelca izpod sv. Ane, a strahu pred njegovimi „čičifaji“ ne, tim manj, ker so dosedaj tako slabo zadevali. Mežnar od sv. Ane zna biti časi tudi hudomušen, in da se resnica zvè, ni ga samo delo zadrževalo, tudi iz hudomušnosti je malo dalj časa molčal. Pustil je, da se je strelec veselil, da je triumfiral nad zmago svojih pušic, saj mora tim večje sedaj biti iznenadenje njegovo, ko vidi, da mežnar še živi in da je zopet tako predrzen oglašil se. O strelec izpod sv. Ane, sedaj sva zopet skup in sedaj te malo bolje poznam, kakor sem te do zdaj. Na tihem, po noči, zapustil sem bil Malo Goro ter stopil doli v ribniško raván in tam pri vrču piva sem te natančneje videl, natančneje te poznal. In zvedel sem pri tej priložnosti, da navzlic važnega posla, ki ga oskrbuješ in opravljaš, tvoje mnenje ravno ni merodajno v ribniškem trgu. Na tihem se je bil priplazil, na tihoma je odšel mežnar zopet v svojo koč na Malo Goro, a seboj je prinesel drugo prepričanje, nego ga je do sedaj imel. Ribniški tržani niso taki, kakor bi se sklepali dalo iz onih dopisov, ki jih pošilja med svet strelec izpod sv. Ane; z njimi se dá še vedno govoriti, oni razumejo šalo in ne spravlja jih v srd vsak še tako nedolžen dovtip. Oni niso tako slabo razumeli dobrohotnih opazk, akoravno so se pokazale sem in tja v obleki šegavosti in zbadljivosti. Kako tudi, „saj kri ni voda!“ Kar je do sedaj pisal mežnar od sv. Ane, tega se mu ni treba sramovati, tim manj, ker je bilo pisano iz ljubezni do prebivalstva ribniške doline. Kako posamezni take stvari obrača, za to človek nič ne more. Naj pošilja strelec še tako gosto „čičifaje“, mežnar od sv. Ane se bode sedaj zopet večkrat oglašil, sedaj resno, sedaj zbadljivo, kakor mu bode velevalo srcé. Tedaj na svidenje!

Razne vesti.

— (Ana Rödler,) žrtva „barona Kresa“ na Dunaji, o kateri smo poročali na tem mestu svojim čitateljem, ni bila jedina žrtva onega brezvestnega človeka. Stara njena mati je vsled strahu in žalosti tudi obolela, in sedaj poročajo listi, da se je uboga žena preselila na boljši svet.

— (Ortografija vzrok dvoboja.) Na Dunaji sta se dva zdravnikova pozvala na dvoboj vsled necega prepira, ki je nastal iz pogovora o pravopisju. Jeden izmed zdravnikov zapisal je na pismono poročilo o neki bolezni dotični tehnični izraz z napačnim pravopisjem. Kolega njegov se je o tem pošalil in posledica je bila — dvoboj. — Nesrečna ortografija!

— (Pošta oropana.) Iz Budimpešte se poroča: Te dni napali so roparji pošto, ko je šla iz Temeša v Gyarmatha. Postiljona in neko žensko, ki je bila na vozu, so lopovi smrtno ranili ter vrgli v cestni jarek. Voz so pozneje našli razbit daleč proč od ceste.

— (Srebro.) V Telemarken na Norveškem zadeli so na bogato sreberno žilo. Dolga je nad 6 kilometrov in več metrov široka. V okolici srečnega kraja ljudje ne vedo, kaj bi počeli od veselja, ker imajo na svojih posestvih tako bogastvo.

— (Sarah Bernhardt.) Znana francoska igralka, ki polni časniške predale razun s poročili

o svojem izbornem igranji, tudi z novicami o svojih predragocenih toaletah in svojem zakonu, je baje — obnorela. Zapustil jo je njen ljubimec, pesnik Jean Richepin, in od tedaj je eksaltirana ženska v po polnem boji s svojim razumom. Čestilci njeni se bojé za življenje slavne igralka.

— (Nezrelo sadje in koprive.) Sadjarce bode morda zanimalo, kako ravnati, da nezrelo sadje dozori. Sadjar nam poroča svoje skušnje tako le: Veter otresel mi je več nezrelih hrush z dreves. Škoda se mi je zdelo zavreči toliko sadja. Iz te zadrege mi pomaga prijatelj svèt, dejal je namreč, naj izložim nezrelo sadje na frišne koprive. Storil sem to, a kako sem se začudil, videč, da sadje v istini zori. Ovene koprive nadomestoval sem vedno s frišnimi in v 14 dneh so nezrele hrushke v koprivah po polnem dozorele. Res da niso bile tako ukusne, kakor one, katere so dozorele na drevesu, a vender so bile užitne, in tudi pečke so imele črne.

— (Pariške gospe) posebno ljubijo igranje s kartami; se vé da igrajo prepovedane igre in ne po novčiči. Pred kratkim zasačila je policija zopet tako prijetno družbico. Policija zvedela je uamreč o vsakdanjem shodu gospij v neki hiši; o polunoci prišli so redarstveniki pred hišo ter zahtevali, naj se jim odpré. Vrata se odpró, a dame sedele so mirno kramlajoč pri obedu. Ko pa je policija natančneje preiskala prostore, našla je na ognjišči več na pol sežganih kart. Gospodarica madama Viktorija zbiral je gospe k sebi, da so igrale, svetu pa so kazale, da hodijo le k njej v goste, na čaj.

— (Papige operni pevci.) Nek Italijan privadil je tolpo papig, da ne govoré samo posameznih besedij, temveč znajo tudi izvesti celo operno petje. V Limi da Peruanskem dal je s svojimi krivoklunimi pevci „Normo“, s samospeli in zbori. Harmonij je spremljal originalne predstavljavce. Ker je občinstvo preveč ploskalo, prestrašile so se papige in sredi predstave sfrčale pod streho. Opera je bila potem pri kraji. — Tako ameriški viri.

— (Velikansko darilo.) Nevjorski Krezus mr. Vanderbilt je nevjorskemu medicinskemu kolegiju daroval za stavbinske namere 500000 dolarjev.

(Mecén.) V Braziliji je nedavno umrl dr. Regnell, ki se je porodil pred 77 leti v Stockholmu. Uže zadnja leta svojega življenja daroval je velike svote za znanstvene naprave svoje domovine. Za gradenje fiziološkega zavoda v Upsali dal je 30000 kron, medicinski fakulteti ravno tam 100000 kron, švedski akademiji znanosti 60000, drugim zavodom nad 50000 kron itd. Pri svoji smrti zapustil je skoro vse svoje ogromno premoženje znanstvenim napravam svoje domovine. — Mi Slovenci bi takega moža tudi potrebovali. . .

— (Sesavec, ki jajca leže.) Iz Avstralije poroča telegraf zanimivo vest o preiskavanjih, katere je napravil angleški učenjak, bivajoč sedaj v Avstraliji. Šel je v to deželo, da se na mestu pouči o življenji in o plodenji kljunačev (*Schnabelthiere*). Te živali so jako čudne; raci podobni kljun spomina na tičji rod, druge zvunanje in notranje lastnosti pa jasno kažejo, da so pravi sesavci. Omenjeni angleški učenjak našel je sedaj, da ti avstralski sesavci ležejo — jajca! Ta trditve čula se je uže poprej od lovcev in domačih prebivalcev, a noben učenjak je ni hotel verjeti. Sedaj potrjuje te stare lovske „pravljice“ odlični strokovnjak in za to so pač bolj verjetne. Kljunači so torej v istini jako važen veznik med ptici in sesavci, so jako velikega pomena za razum razvitka popolnejših živalij.

— (Koliko se pridela volne v Zveznih Državah.) Listi zvedajo naslednje zanimive podatke: Ove ima velika severno-amerikanska republika 430 000 000. Največ volne pridela Ohia, ki daje na leto 25 000 000 funtov volne. Za njo pride Kalifornija z 17 000 000 funti, Indiana z 6 000 000 in Kentucky z 5 000 000. Ostalo pride na druge države in teritorije. Skupni letni pridelek volne znaša blizu 475 000 000 funtov!

— (Razgovor med gospodarjem in najemnikom.) Gospodar: „Ali imate otroke?“ — Najemnik: „Ne.“ — Gospodar: „To je prav, kajti najemniku z otroci ne oddam stanovanja.“

— Najemnik: „Ali imate vi otroke?“ — Gospodar: „Da, štiri!“ — Najemnik: „O, škoda, pri gospodarjih z otroci ne vzamem stanovanja v najem!“

Domače stvari.

— (Pomiloščenje.) Iz Celovca se z dné 1. t. m. poroča: V noči od 10. na 11. dan avgusta t. l. napal je iz maščevanja 46letni hlapec Anton Petrovčič iz Šutne (v Kranjski) tukajšnjega delavca Antona Olipa ter ga tako silno s sekro udaril na glavo, da je vsled udarca umrl. Tukajšnje porotno sodišče je obsodilo Petrovčiča zaradi tega zločina v smrt na vešalih. Nj. veličanstvo cesar je vender ravnokar pomilostil Petrovčiča, in najvišje sodišče je odmerilo kazni 18 let, poostreno s postom in temnico vsako leto v 11. dan avgusta.

— (Vojaštvo.) Pred kratkim zvršila so se v domačem pešpolku naslednja povišanja: podpolkovnik gosp. Karol Hoch postal je polkovnik; stotnik druge vrste gosp. Avgust Kanschegg postal je stotnik prve vrste; nadporočnik gosp. Andriolli postal je stotnik druge vrste; poročnik gosp. Kristof postal je nadporočnik. Pri deželni brambi so poročniki pri neaktivnih brambovcih gg. Fran Andolšek, Fran Kos in dr. J. Stor postali nadporočniki.

— (Imenovanja.) Rudarski mojster pri c. kr. rudniškem ravnateljstvu v Idriji g. R. Illes imenovan je blagajnikom. — Definitivni učitelj gospod Jakob Marn v Preserji imenovan je definitivnim nadučiteljem ravno tam.

— (Gosp. Ljudevit Perona †.) Mesto ljubljansko zadela je bridka, občutljiva izguba. Včeraj zvečer ob 8. uri umrl je prvi magistratni svetnik gosp. Ljudevit Perona po dolgotrajnem bolehanju na plućih. Gosp. Perona porodil se je dné 27. avgusta 1827 v Novem Mestu. Šolal se je v rojstvenem kraju in pozneje na Dunaji. Služboval je v Ljubljani, izimši nekaj mesecev, ko se je podal na Dunaj, okolo 40 let. Vlansko leto bil je odlikovan s Fran Josipovim redom. Ljubljana ohranila bode pokojniku kot vztrajnemu in marljivemu uradniku in ljubeznivemu družniku hvaležen spomin.

— (Nesreča.) Pri gradnji novega poslopja blizu kolodvora južne železnice pal je včeraj zidar raz odra globoko v klet ter se nevarno poškodoval po glavi, hrbtu in nogah. Prenesli so ga v bolnico.

— (Samomor.) Danes dopoldne okolo 9. ure ustrelil se je s samokresom v svojem stanovanju v Špitalskih ulicah agent Herman Ahčin. V smrt gnal ga je strah pred kaznijo, ker je ponaredil menjice.

— (Povozil) je včeraj popoldne na Marije Terezije cesti voznik nekega dninarja vsled neprevidnosti. Ponesrečenec je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali prenesti v bolnico.

— (Katoliško društvo) priredi dné 9ga t. m. ob polu 6. uri zvečer tombolo s poučnim nagovorom v svojih prostorih na Starem trgu šte. 13.

— („Slavec“,) slovensko delavsko pevsko društvo, priredi dné 16. t. m. javni pevski večer v hotelu „pri Tavčarju“.

— (Nesreča na železnici) dogodila se je minoli teden na reški progi južne železnice. Pri čuvarnici št. 8. med Jurdani in Sapijani pozabil je čuvar zapreti ogrado, ko je vozil vlak mimo. Tedaj pa je ravno prišel po poti kmetič z vozom, v katerem sta bila vprežena dva vola. Kmetič je pogнал hitro živino čez tir, a vlak je zagrabil voz ter ga po polnem strli, kmetiča pa je ubil. Jednemu volu odtrgal je vlak dve nogi, drugi vol pa je srečno odtekel na polje. Druge nesreče ni bilo.

— (Medveda ustrelili) so pred kratkim v Brigah v kočevskem okraji. Medved je bil blizu 10 let star, tehtal je 250 kilogramov, dolg je bil 2 metra in visok 1 meter. Dve krogli zadeli sta ga v glavo in dve v čok.

— (Mrtvega) našli so dné 2. t. m. poleg Gorjuš krojača Jakoba Kodra s Koprivnika Koder se je baje v pijanosti ponesrečil.

— (Postojinska jama.) Na Dunaji kažejo v novejšem času velikansko dioramo, ki predstavlja postojinsko jamo. Časniki stvar jako hvalijo in poročajo, da je vedno obilo obiskovalcev.

— (Mariborsko bogoslovje) šteje letos 43 bogoslovcev. V prvo leto oglasilo se jih je 13.

Izpred sodišča.

(„Slovan“ *contra* „Ljubljanski List.“)
Uže v zadnji številki smo na kratko poročali o pravdi, s katero nas je počastil radikalni naš tednik. Svojemu poročilu dostavljamo, da je zastopnik tožiteljev, dr. Tavčar, se opiral zlasti na argument, da more izraz „finančni veleum ljubljanskega mestnega odbora“ meriti jedino le na gosp. Hribarja, kajti ta možak, pravi *pater patriae*, je ob enem — pravi dr. Tavčar — načelnik finančnega odseka, najspretnjši delavec v denarnih zadevah ter poročevalec skoro pri vseh važnejših navetih. Jasno je tedaj, de citat „Ljublj. Lista“, v katerem se govori o *Gesinde*, more zadevati jedinega g. Hribarja. Poleg tega velezaslužnega rodoljuba je glavni sodelavec pri „Slovanu“, onemu glasilu, katero po oblastni trditvi g. zagovornika zastopa „radikalne in vse časti vredne nazore“, g. Trstenjak. Da se je rabil le citat, a ne lastna beseda, ne moti zagovornika; psovka ostane psovka, tudi če jo pritiraš iz zgodovine. Emfatično konča govornik zanimivi svoj plaidoyer s klasično antitezo: „Gosp. Šuklje je tedaj razžalil poštena moža, katera, ne samo da nista mnogo manj izobražena mimo njega, gotovo nista veliko manj olikana od zatoženca.“ Priporočamo to stilistično cvetko vsem prijateljem forenzične zgovornosti — v pouk in zabavo!

Prof. Šuklje je najprej na kratko konstatiral, da je članek „Čestivreden novinar“, o katerem se je razgovarjati, sestavljen iz dveh odstavkov. V prvem se pač nahaja izraz, na katerega se opira g. zagovornik, a na ta odstavek se zatožba nikakor ne razteza. Ona je naperjena le proti drugemu odstavku, oziroma proti zgodovinskemu citatu, s katerim se konča! Uže iz tega se razvidi, da so dedukcije, koje tožnik izvaja iz izraza „finančni veleum“, čisto neutemeljene.

Zatoženi urednik „Ljublj. Lista“ razpravlja potem način, kako da je „Slovan“ sam izzval ostri odgovor. V drugi seji deželnega zbora imel je tudi g. deželni predsednik priliko, baviti se z „Ljublj. Listom“. Dejal je o vladnem glasilu, kakor se razvidi iz stenografičnih zapisnikov: „Vlada, če ima javni list na razpolago, se pač ne sme delati odgovorna za vse, kar je pisanega v tem listu. Kako se polemizuje in bojuje, to je stvar urednikova, ki je za list odgovoren, in bode to odgovornost tudi vedno rad prevzel. Jaz sem pazljivo čital članke, ki so bili pisani o tej volitvi, in moram reči, da nisem ničesar našel, kar bi škodovalo časti vlade, kakor trdi gosp. Deschmann.“

Vsakemu objektivnemu poslušalcu ali čitatelju mora takoj biti jasno, da je načelnik deželne uprave s temi besedami le odobral pisavo „Ljublj. Lista“.

Ali poročevalcu „Slovanovemu“ to ni bilo všeč, in tedaj je stvar po svoje zasukal. Drugo polovico je vedoma zamočal, prvo pa zlobno zavijal ter natisnil z razprtimi črkami. Dejal je namreč: „Gosp. dež. predsednik se je tudi izrekel o „Ljublj. Listu“ takó-le: Ako ima vlada svoj list, ni odgovorna za vse, kar v njem stoji, ampak urednik je odgovoren za vse; g. dež. predsednik tudi ne odobrava vsekdar načina, kako se ta list bojuje.“

S tem je hotel doseči dvojen namen, škodovati „Ljublj. Listu“ pri naročnikih, urednika njegovega pa ob veljavo spraviti pri volilcih. Tako nekorektno, nepošteno ravnanje moralo je razdražiti tudi urednika „Ljublj. Lista“. On sicer nikakor ne pričakuje o protivnem časniku, da bi nepristransko ocenjal njegovo deželnozborsko delovanje. Čisto nič ne bode ugovarjal, ako se ime njegovo v dotičnih poročilih po polnem zamočilo. Ali tega vender ne more dopuščati, da se izreki njegovi, ali besede, katere merijo na njegovo osebo in njegov list, vedoma napačno tolmačijo, vedoma zlobno zavijajo. Časnik, kateri s takimi poročili bega ljudstvo, kakor „Slovan“, tak časnik nečast dela novinarskemu stanu!

(Konec prihodnjič.)

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rim, 4. oktobra. Kmalu se bode imenoval naslednik Ledochovskemu za nadškofijsko mesto v Poznanju. Možno je, da bode novi naslednik v prihodnjem konzistoriji uže prekoniziran.

London, 4. oktobra. Granville je izjavil v górenji zbornici, da je vèst o padu Kartuma neresnična.

Budimpešta, 3. novembra. V vojniškem odseku ogerske delegacije razlagal je vojni minister: Dasi živimo s sosednimi državami v kolikor možno prijateljskih razmerah, vender moramo skrbno paziti na vojne sile drugih držav. Pri nas stane vzdrževanje jednega moža najmenj, iz česar se razvida skrajna štedljivost. Gledé pušk repetirk še večaki niso soglasni. Vojni minister podaje potem še ponatančnejše podatke o posebni skrbi pri umirovljevanji. — Odsek za ogersko delegacijo je potem rešil budget. Poročevalec Falk je nasvetoval združenje vseh arhivov kot avstro-ogerski arhiv ter odposlatev vkupnega odbora, kateri naj izvede to reformo. Odsek je vzel vladne ukrepe gledé konzulatstva v znanje ter izrekel vnanjemu uradu svoje priznanje. — Bivši minister Lonyay je umrl.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 4. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.30
„ „ „ srebri	82.45
Zlata renta	103.50
5% avstr. renta	96.45
Delnice národne banke	877.—
Kreditne delnice	292.60
London 10 lir sterling	121.90
20 frankovec	9.67 ⁵
Cekini c. kr.	5.78
100 drž. mark	59.80

Tujci.

Dné 1. novembra.

Pri **Maliči**: Kohnstamm, fabrikant, iz Fürtha. — Müller, fabrikant, iz Königswalda. — Mittler, potovalec, z Dunaja. — Mayr, zasebnik, s hčerjo, iz Bozna. — Säger, c. kr. lieutenant, iz Rovinja. — Mlekuš, c. kr. lieutenant in ekonom, s soprogo iz Radelsteina.
Pri **Slonu**: Löbl, Schild in Klinger, potovalec, z Dunaja. — Marcovich, c. kr. kontrolor, z rodbino iz Prage. — Florio, lesotržec, s soprogo iz Trsta. — Bunetta in Gerskovič, posestnika, iz Karlovca. — Dr. Prossinagg z rodbino iz Celja.
Pri **Južnem kolodvoru**: Levi, trgovec, iz Trsta. — Blažič, posestnik, iz Rakeka. — Haide, poslovodja, iz Ptuja. — Gradišnik L., zdravnik in posestnik, in Gradišnik A., učitelj, z Vranjskega.
Pri **Avstr. carji**: Trautmann, krošnjar, iz Gradca.

Umrli so:

V civilni bólnici:

Dné 1. novembra. Janez Šubič, delavec, 34 l., jetika.
Dné 2. novembra. Anton Smole, gostač, 72 l., jetika. — Jurij Bolhar, delavec, 66 l., jetika.
Dné 3. novembra. Fran Mlinar, delavec, 49 l., telesno gnitje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
2. nov.	7. zjutraj	744.40	+ 4.6	vzh. sl.	d. js.	0.60 dež
	2. pop.	742.36	+ 9.2	vzh. sr.	obl.	
	9. zvečer	741.40	+ 6.6	bzv.	„	
3. nov.	7. zjutraj	739.34	+ 5.6	sl. jzpd.	obl.	0.00
	2. pop.	738.30	+ 9.6	„	d. js.	
	9. zvečer	739.50	+ 2.5	sl. svzh.	jasno	

Ljubljanski

nazidni koledár za notice

za leto 1885

na trdem papirji po 25 kr.

Ljubljanski nazidni koledár

za leto 1885

na trdem papirji po 20 kr.

Razpečevalcem dovoljuje se popust ali rabat.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

knjigotržnica v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

Omarine napise

za trgovce

imata vedno v zalogi

Kleinmayr & Bamberg

Kongresni trg.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg šte. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh, na tukajšnjih in vunanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah upeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.

Tiskata in zalágata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.